

**IZVJEŠTAJ SA JAVNOG DJELA SJEDNICE
ŽALBENOG VIJEĆA VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE**

Javni dio sjednica Vijeća održan dana 31. svibnja, 01. i 02. lipnja 2010. godine

Vijeće:

Sutkinja Senka Klarić Baranović, predsjednica Vijeća
Sudac Branko Brkić, član Vijeća, izvijestitelj
Sudac Ranko Marijan, član Vijeća
Sudac Marjan Svedrović, član Vijeća,
Sutkinja Melita Božičević Grbić, članica Vijeća

Tužilaštvo:

Darko Klier, zamjenik Glavnog državnog odvjetnika RH

Branitelji:

Ante Madunić, odvjetnik iz Zagreba, Dražen Matijević, odvjetnik iz Osijeka i Veljko Miljević, odvjetnik iz Zagreba, branitelji I. opt. Branimira Glavaša, Domagoj Rešetar, odvjetnik iz Osijeka, branitelj II. opt. Ivica Krnjaka, Antun Babić, odvjetnik iz Vinkovaca, branitelj III. opt. Gordane Getoš Magdić, Radan Kovač, odvjetnik iz Osijeka, branitelj V. opt. Dina Kontića, Jadranka Sloković, odvjetnica iz Zagreba i Boris Vrdoljak, odvjetnik iz Zagreba, branitelji VI. opt. Tihomira Valentića, Dragutin Gajski, odvjetnik iz Zagreba, branitelj VII. opt. Zdravka Dragića

Sudac izvijestitelj žalbenog Vijeća Vrhovnog suda RH izložio je vrlo detaljno tekst izreke presude, obrazloženje iste, osnove žalbenog pobijanja te žalbene prijedloge.

Nakon provedene glavne rasprave prvostupanjski sud je proglasio krivima I-opt. Branimira Glavaša, II-opt. Ivicu Krnjaka, III-opt. Gordanu Getoš-Magdić, V-opt. Dinu Kontića, VI-opt. Tihomira Valentića i VII-opt. Zdravka Dragića zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva opisanog po članku 120. stavku 1. OKZRH, a I-opt. Branimira Glavaša pored toga i zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva opisanog po članku 120. stavku 1. u vezi sa člankom 28. OKZRH.

I. opt. Branimiru Glavašu sud je za kazneno djelo iz točke 1. presude, počinjeno nečinjenjem, temeljem članka 120. stavka 1. u vezi članka 43. stavak 1. OKZRH utvrdio kaznu zatvora u trajanju od pet godina, a za krivično djelo iz točke 2. presude temeljem članka 120. stavka 1. OKZRH kaznu zatvora u trajanju od osam (8) godina, te mu primjenom odredbi o stjecaju izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od deset (10) godina.

Ostali optuženici za kazneno djelo navedeno u točki 2. presude osuđeni su na kazne zatvora u različitom trajanju, i to II. opt. Ivica Krnjak na kaznu zatvora u trajanju od osam (8) godina, III. opt. Gordana Getoš-Magdić na kaznu zatvora u trajanju od sedam (7) godina, te V. opt. Dino Kontić, VI. opt. Tihomir Valentić i VII. opt. Zdravko Dragić na kazne zatvora u trajanju od po pet (5) godina svaki.

- Na citiranu presudu **žalbe su uložili:**

- **ŽDO iz Zagreba** zbog odluke o kazni (čl. 366. toč. 4. i čl. 370. st. 1. ZKP-a)

Naime, suprotno ocjeni prvostupanjskog suda koji smatra da su izrečene kazne primjerene težini počinjenih kaznenih djela, te da će se ovim kaznama postići ciljevi specijalne i generalne prevencije, tužiteljstvo smatra da su izrečene zatvorske kazne u odnosu na sve optuženike preblage te da ovakvim kaznama neće biti ostvarena opća svrha propisivanja kaznenih sankcija (članak 4. stavak 2. OKZRH) niti će se ovako nisko izrečenim kaznama ostvariti svrha kažnjavanja propisana odredbom članka 31. OKZRH.

Pri tome, iz konteksta cijele presude može se zaključiti da je sud imao u vidu sve okolnosti koje imaju utjecaja na odmjeravanje kazne međutim, imajući u vidu odredbe članka 37. stavka 1. OKZRH, kojima su propisana opća pravila prilikom odmjeravanja kazne, nameće se zaključak da prvostupanjski sud nije pravilno vrednovao ove okolnosti, a ovo se prije svega odnosi na stupanj kaznene odgovornosti optuženika, pobude iz kojih je djelo počinjeno, jačinu povrede zaštićenog dobra te na držanje počinitelja nakon počinjenog kaznenog djela.

Pored činjenice da su nezakonita uhićenja, zlostavljanja i likvidacije vršene sustavno prema planu koji je osmislio I. opt. Glavaš, na iznimno visok stupanj njegove kaznenopravne odgovornosti, stoji u žalbi, ukazuje i okolnost da je kriterije za odabir žrtava, odnosno stigmatizaciju pojedinih građana Osijeka kao antidržavnih elemenata određivao upravo I-opt. Glavaš. Na ovo prije svega upućuje njegov intervju koji je objavljen u dnevnom listu "Glas Slavonije" dana 1. srpnja 1991. pod naslovom "Osijek je spreman da se obrani", u kojem on otvoreno ukazuje na nesposobnost osječke policije i nepovjerenje koje građani imaju prema redarstvenim vlastima obzirom na nacionalnu strukturu pripadnika u toj službi te upućuje građane da o svim sumnjivim pojavama i osobama izvješćuju Sekretarijat za narodnu obranu kojem je on na čelu. Tijekom postupka nedvojbeno su utvrđena dva slučaja kroz koja je konkretizirano postupanje sa "sumnjivim" građanima Osijeka u prostorijama Sekretarijata za narodnu obranu, što je rezultiralo uhićenjem i premlaćivanjem ošt. Nikole Vasića te brutalnim zlostavljanjem i ubojstvom Čedomira Vučkovića u garažama, odnosno u dvorištu Sekretarijata za narodnu obranu.

Isto tako, iznimno je visok stupanj kaznene odgovornosti i II.opt. Ivice Krnjaka, koji je zajedno s I-optuženikom kontrolirao i nadzirao tajnu skupinu u Keršovanijevoj ulici koja je bila u okviru njegove diverzantsko-izviđačke satnije. Sva uhićenja i ubojstva događala su se uz njegovo znanje slijedom naloga i zapovijedi koje je dobivao od I-optuženika, te ih dalje prenosio III. opt. Gordani Getoš-Magdić odnosno neposrednim izvršiteljima likvidacija - pripadnicima tajne skupine u okviru njegove satnije u Keršovanijevoj ulici.

Također, neprihvatljivo je da se V. opt. Dini Kontiću, VI. opt. Tihomiru Valentiću i VII. opt. Zdravku Dragiću izrekne kazna na razini zakonskog minimuma, budući da je iz rezultata provedenog postupka nedvojbeno utvrđeno da su svi oni (izuzev donekle VII. opt. Dragića) hladnokrvno provodili egzekucije civila u Osijeku, premda su u potpunosti bili svjesni da provode odmazdu protiv svojih sugrađana samo zbog činjenice što su iste narodnosti kao i agresori.

- branitelji I. opt. te I. opt. Branimir Glavaš, osobno zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona i odluke o kazni.

I. opt. je najvećim dijelom ukazao na tendenciozno vođenje glavne rasprave. Uz žalbu je, kao novi dokaz, priložio odluku o ustupanju objekata u Dubrovačkoj 30 i Keršovanijskoj 25 zapovjedništvu Operativne zone Osijek za potrebe obavještajne djelatnosti. U odluci stoji da je objekte na navedenim lokacijama preuzeo Mirko Grošelj, tadašnji čelnik SIS-a.

Branitelji su ukazali na bitne povrede odredaba kaznenog postupka:

- Na glavnoj raspravi sudjelovao je sudac ili sudac porotnik koji se morao izuzeti (čl. 26. stavak 1.). Naime, članice Vijeća, sutkinje Rajka Tomerlin Almer i Sonja Brešković Balent kao i Predsjednik Vijeća, sudac Željko Horvatović, sudjelovali su u izvanraspravnom vijeću koje je odlučivalo o produljenju pritvora optuženicima (čl. 367. st.1. toč. 2. ZKP-a).¹
- Presuda se temelji na nezakonitom dokazu iz čl. 9. st. 2. ZKP-a (čl. 367. st. 2. ZKP-a)²;
- Povrijeđeno je pravo na obranu, sud je odbio izvesti dokaze predložene od strane obrane (odbio ispitati 88 svjedoka), prvostupanjski sud je propustio ocijeniti proturječne dokaze čl. 367. st. 3. ZKP-a);
- Prvostupanjski sud svojom presudom nije u cijelosti riješio predmet optužbe, optužba i presuda nisu sadržajno ekvivalentne (čl. 367. st.1. toč. 7. ZKP-a);
- O odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost, prvenstveno u odnosu na efektivnu zapovjednu moć I. opt. B. Glavaša nad tzv. zaštitnom četom, svjedoci koji tvrde suprotno od zaključaka suda (čl. 367. st. 1. toč. 11.);

Povreda kaznenog zakona ili povreda materijalnog prava:

- odnosi se na realni stjecaj (kad počinitelj s više radnji počini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi). Obrana tvrdi da nije bilo realnog stjecaja pa se tako nisu mogle izreći kazne za dva kaznena djela.
- djelo za koje se optuženik progoni nije kazneno djelo ratnog zločina, jer se radi o međunarodnom ratnom sukobu, a oštećenici kao državljani RH nisu uživali zaštitu zagwarantiranu odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata.

¹ Na ovu povredu žalitelj se može pozivati u žalbi samo: a) ako je nije mogao iznijeti na glavnoj raspravi i b) ako ju je iznio, ali ju prvostupanjski sud nije uzeo u obzir.

²

Misli se na zapisnike o ispitivanju optuženice Gordane Getoš-Magdić u PU osječko-baranjskoj od 20. listopada 2006. god. i kod istražnog suca Županijskog suda u Osijeku od 21. listopada 2006. god., njezin tadašnji branitelj bio je u sukobu interesa, u međuvremenu HOK-a disciplinski ga je sankcionirala, odluka nije pravomoćna, kao i na rješenje kojim je Krunoslav Fehiru priznat status krunskog svjedoka. Riječ je o apsolutno bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka na koju sud drugog stupnja, u ovom slučaju Vrhovni sud Republike Hrvatske, pazi po službenoj dužnosti.

- **branitelj II. opt. Domagoj Rešetar te branitelj po službenoj dužnosti Neven Gotal te II. Ivica Krnjak osobno zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona i odluke o kazni.**

II. opt. upire prije svega na neosnovano pritvaranje, jer mu je usprkos valjanoj liječničkoj dokumentaciji određen pritvor. Nadalje ističe da je Diverzantska četa ustrojena danom polaganje prisege, dakle u veljači 1992., nakon počinjenja zločina. VII. opt., zaštićeni svjedok kodnog imena „Drava“ i IV. opt. Mirko Sivić, u odnosu na koga je postupak razdvojen, nikada nisu, po navodima žalitelja, bili pripadnici imenovane postrojbe niti pak o postojanju IV. voda SUS-a postoje relevantni dokazi.

Branitelji II. opt. ukazali su na bitne povrede odredaba kaznenog postupka:

- Na glavnoj raspravi sudjelovao je sudac ili sudac porotnik koji se morao izuzeti (čl. 26. stavak 1.). Naime, članice Vijeća, sutkinje Rajka Tomerlin Almer i Sonja Brešković Balent kao i Predsjednik Vijeća, sudac Željko Horvatić, sudjelovali su u izvanraspravnom vijeću koje je odlučivalo o produljenju pritvora optuženicima (čl. 367. st.1. toč. 2. ZKP-a).
- Prvostupanjski sud svojom presudom nije u cijelosti riješio predmet optužbe, optužba i presuda nisu sadržajno ekvivalentne, u odnosu na oštećenika Đorđa Petkovića trebalo je donijeti oslobađajuću presudu (čl. 367. st.1. toč. 7. ZKP-a);
- Povrijeđeno je pravo na obranu (čl. 367. st. 3. ZKP-a);

Povreda materijalnog prava ogleda se u nepostojanju kaznenog djela ratnog zločina, oštećenici kao državljani RH nisu uživali zaštitu zagwarantiranu odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata.

- **branitelj III. opt. te III. opt. Gordana Getoš Magdić osobno zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona i odluke o kazni.**

III. opt. je navela da se presuda temelji na nezakonitom dokazu, tj. njenom iskazu danom pred redarstvenim vlastima i pred istražnim sucem (bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP-a). Povrijeđeno joj je pravo da bude nazočna ispitivanju svjedoka u fazi istrage, pravo da se brani šutnjom, pravo da se obrana šutnjom zapisnički konstatira, pravo na nesmetanu komunikaciju s braniteljem, također, navela je žaliteljica, prvostupanjski sud nije cijenio njen doprinos rasvjetljavanju događaja koji čini predmet optužbe.

Branitelj III. opt. ukazao je i na slijedeće bitne povrede odredaba kaznenog postupka

- prvostupanjski sud je protivno Zakonu donio odluku o isključenju javnosti s glavne rasprave, 07. i 14. prosinca 2007. (čl. 367. st.1. toč. 4. ZKP-a)
- povrijeđeno pravo obrane, a to je utjecalo na presudu (čl. 367. st. 3. ZKP-a)

- **branitelj V. opt. Dine Kontića** zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka(**čl. 367. st. 1. toč. 2. i čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a**), pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona i odluke o kazni.

- **branitelji VI. opt.** zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka(**čl. 367. st.1. toč. 2.,čl. 367. st.2. ZKP-a, čl. 367. st.1. toč. 11. ZKP-a**), pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona (**ne radi se o supočiniteljstvu, nepostojanje kaznenog djela ratnog zločina**) te odluke o kazni.

- **branitelj VII. opt. te VII. opt. Zdravko Dragić osobno** zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka (**čl. 367. st. 1. toč. 2., čl. 367. st. 2.,³ čl. 367. st. 1. toč. 11., čl. 367. st. 3. ZKP-a**), pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Kaznenog zakona (**povrijeđene odredbe o individualizaciji kazne**) i odluke o kazni.

Žalbeni prijedlozi:

- (1) Ukidanje prvostupanjske presude i upućivanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje pred izmijenjenim vijećem
- (2) Ukidanje rješenja kojim je Krunoslav Fehiru priznat status krunskog svjedoka
- (3) Da Vrhovni sud pobijenu presudu prvostupanjskog suda preinači te VI. opt. Tihomira Valentića i VII. opt. Zdravka Dragića oslobodi od optužbe
- (4) Da Vrhovni sud pobijenu presudu prvostupanjskog suda preinači u odluci o kazni tako da pobijanu presudu prvostupanjskog suda preinači u odluci o kazni tako da I. opt. Branimiru Glavašu za svako kazneno djelo utvrdi kazne zatvora u duljem trajanju, te njemu i II. opt. Ivici Krnjaku, III. opt. Gordani Getoš-Magdić, V. opt. Dini Kontiću, VI. opt. Tihomiru Valentiću i VII. opt. Zdravku Dragiću izrekne kazne zatvora u duljem trajanju.

ŽDO iz Zagreba podnijelo je odgovor na žalbe.

Odvjetnik Veljko Miljević, branitelj I. opt. Branimira Glavaš, odvjetnik Domagoj Rešetar, branitelj II. opt. Ivica Krnjaka i odvjetnik Dragutin Gajski, branitelj VII. opt. Zdravka Dragića podnijeli su odgovore na žalbu zagrebačkog županijskog državnog odvjetnika, Dražena Jelinića.

Izvjestava sa sjednice: Jelena Đokić Jović, Documenta, Zagreb

Sjednici su nadzočili: Maja Kovačević Bošković, GOLJP, predstavnici Ureda OEES-a u Zagrebu, novinari Novog lista, Glasa Slavonije, Jutarnjeg lista, NOVE TV...

³ Misli se na zapisnike o ispitivanju sedmooptuženika Zdravka Dragića u PU osječko-baranjskoj od 19. listopada 2006. god. i kod istražnog suca Županijskog suda u Osijeku od 21. listopada 2006. god.

